

Gyakorlati dietetika

Tantárgy feladata, helye a képzésben
Tantárgyi követelményrendszer

Horváth Zoltánné főiskolai adjunktus

2008. szeptember 1.

Dietetikus

- A dietetikusok olyan **élelmezési és táplálkozási szakemberek**,
- akiknek a feladata
- a **betegélelmezés**en túl
- **diétás tanácsadás** a gyógyítás különböző területein,
- valamint a prevenció,
– vagyis a **korszerű, kiegyensúlyozott táplálkozás megismertetése**.

„Az ápoló és betegellátók a dietetikus szakirányon alkalmasak:

- **táplálkozási és élelmezési szakemberként a dietoterápia önálló művelésére,**
- az élelmezési üzemek vezetésére,
- **továbbá egyéni és csoportos dietetikai szaktanácsadásra,**
- a kulturált étkeztetés feltételeinek és körülményeinek kialakítására,
- feladatkörükben az élelmezési üzem munkafolyamatainak megszervezésére és az élelmezési szolgálat irányítására,
- **a gondozó team tagjaként a dietetikai és táplálási feladatok ellátására.”**

Részlet a KKK-ból

Gyakorlati dietetika kapcsolódásai

- élelmiszer- és biokémia,
- élelmiszerismeret- és technológia,
- ételkészítési technológia és kolloidika,
- táplálkozástudomány-, politika-, epidemiológia,
- klinikai dietetika,
- csecsemő- és gyermekkori betegségek dietetikája,
- táplálkozáspszichológia, egészségpedagógia

Gyakorlati dietetika

- A tantárgy a dietoterápia szempontjából lényeges betegségeket kísérő anyagcsere elváltozásokat, azok okait, leggyakoribb tüneteit és ezek dietoterápiás megoldását tárgyalja.
- A tantervben szereplő alapozó tantárgyakban elsajátított ismeretanyagra épül, szerves kapcsolatban és koordináltan kerül oktatásra a klinikai dietetika tantárggyal.
- A szemináriumi és tankönyvai gyakorlatok feladatai szorosan kapcsolódnak az elméleti témakörökhöz.

Oktatók

- Veresné Bálint Márta –tantárgyfelelős
- Lichthammer Adrienn
- Pálfi Erzsébet
- Horváth Zoltánné

Gyakorlati dietetika

- Előadások

- Szemináriumok

- Tankonyhai gyakorlatok

- Kötelező irodalom:

- Veresné: Gyakorlati dietetika, 2004
- Veresné: Diétás ételkészítési gyakorlatok, 2005

Előadás

- A vizsgán az előadáson elhangzottakat kérjük számon elsősorban, kiegészítve a jegyzettel

Szemináriumok

- Felszerelés:
 - tápanyagtáblázat, számológép, íróeszköz, előadás jegyzet
- Egyéni és csoportos feladatok
- Hiányzás maximum 4 alkalommal lehetséges, pótlása 2 héten belül a gyakorlatvezetővel egyeztetett módon kötelező

Tankonyhai gyakorlatok

- Felszerelés (a gyakorlaton csak így lehet részt venni):
 - frissen mosott, vasalt fehér köpeny vagy szoknya/nadrág és póló, csúszásmentes cipő/papucs, fejfedő (sapka, kendő, fityula), fogókesztyű
- Csoportos főzés
 - gyakorlatonként 4 menü, 4 adagot főz egy 3-4 fős csoport
- Csoportos kóstolás
 - Minden ételt a közös asztalnál tálalunk
 - Mindenkinek mindent meg kell kóstolnia!
- Gyakorlat végeztével mosogatás, rendrakás
- Hiányzás max. 2 alkalommal, pótlás kötelező

Gyakorlati dietetika aláírás feltétele:

- A feladatok megadott időre történő elkészítése, bemutatása
- Szemináriumokon, tankonyhákon való részvétel (max. hiányzás: 4 szeminárium, 2 tankonyha, minden esetben pótlás kötelező 2 héten belül!)
- 2 db zárthelyi dolgozat sikeres megírása (javítási lehetőség: 1-szer)

Gyakorlati dietetika vizsga

- Beugró kérdések:
 - tápanyagtartalmak (60 előre megadott nyersanyag közül 5-öt kell húzni, abból 3-at tudni)
 - Tankonyhai anyagból
- Elméleti és szemináriumi anyagból tétel

Tematika

1. hét Tantárgyismertetés, Diétetika fejlődése
2. hét EDR
3. hét Diétás étlaptervezés, táplálkozási anamnézis
4. hét Tápláltsági állapot meghatározás
Tápcsatorna felső szakasza
5. hét Akut és krónikus gastritis, enteritis
6. hét Fekélybetegség, Tanácsadás I.
7. hét Colitis, Crohn
8. hét Crohn tápszer
9. hét Obstipáció, divertikulózis, rostok
10. hét Elhízás
11. hét Epebetegségek
12. hét Májbetegségek, Tanácsadás II.
13. hét Pancreatitis
14. hét Jejunális táplálás+tápszerbemutató
Hagyományostól eltérő táplálkozási formák

Klinikai diétetika gyakorlatok:

- A csoport: Rókus Kórház
– **hétfő 13.30-15.30**
– Dr. Koczor Andrea
- B csoport: III. Belgyógyászati Klinika (Kútvölgyi)
– **hétfő 10.30-12.30**
– Dr. Szombat Gergely
- C csoport: ÁEK (volt MÁV Kórház)
– **hétfő 12.00-14.00**
– Dr. Szamosi Tamás és dr. Kovács Gábor

Az első gyakorlat szeptember 8-án lesz!

A diétás gyógykezelés fejlődése

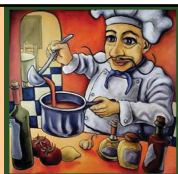

Alapfogalmak

- **Diéta:** szabályozott életmód, szabályozott ételmezés, táplálkozás, gyógyételmezés
- **Dietetika:** alkalmazott táplálkozástudomány
- **Diétás rendszer:** diéta csoportosítás (egyértelmű elnevezés, pontosan meghatározott tápanyag összetétel, készítési mód)
- **Diétás konyhatechnika:** normál műveletek közötti válogatás

Történet

- ősember - gyógynövények
- i.e. 460-377 Hippokratész
- 980-1037 Avicenna: Kánon (Orvosi törvények könyve)
- 1150-1180 salernói iskola: gyógyítás mellett a megelőzés Regimen sanitatis Salernitatum (verses egészségtan)

Magyarország

- XV. Század: Fűves könyvek
- Pápai Párizt Ferenc (1649-1716) Pax Corporis
- Mátyus István (1725-1802) Diaetetica; Ó és Új Diætetica
- Soós Aladár (1890-1967) első hazai betegételmezési rendszer kidolgozása; Diétás néne képzés, Elix rendszer

Hazai dietetikus képzés

- 1922. Diétás néne képzés - Dr. Soós Aladár (1890-1967)
- Diétásnővér-képző szaktanfolyam
- 1957. Állami Diétásnővér képző Iskola -Langfelder Sándorné (Deli Magda)
- 1975. Főiskolai szint - Dr. Rigó János
 - 1991: MDOSZ megalakulása- Gaál Jánosné
- 1993. Négyéves képzés - Dr. Barna Mária
- 2001. Kredites képzés - Dr. Szabolcs István
- 2006. Bolognai típusú képzés
- (2009-től? MSc okl. táplálkozási szakember)

Dietetikus: terápiás dietetikus és élelmezési manager

Elix rendszer, „Budapesti rendszer”

- Első hazai betegélelmezési rendszer: individuális betegellátás
- Elszámolási rendszer
- Elix: mérőszám:
 - Ételek nyersanyagértéke
 - Készítésre fordított munkamennyiség
- Minden beteg meghatározott elix értéket választhatott
- Diétás nénék: ételek elix száma, étlap és a paciens betegségének ismeretében gazdálkodtak az osztályon

Dr. Soós Aladár

Betegek csoportosítása dietetikai szempontból

- A dietoterápia az egyetlen kezelési lehetőség
- A diéta nem az egyetlen, de fontos kezelési mód
- Nincs szükség speciális diétára
 - (de: a kiegyensúlyozott táplálkozás a legtöbb embernek diétát jelent)

Diéták elnevezésének fejlődése

- Kidolgozóikról elnevezett diéták
 - Pl.: Patek, Giordano-Giovanetti, Sippy...
 - Nem informált az összetételről
- Valamelyik szerv kíméletét kifejező diéták
 - Pl.: epekímélő, vesekímélő, májkímélő...
 - Nem vette figyelembe a betegség dinamikáját
- Egységes Diétás Rendszer

Köszönöm a figyelmet!

